

(ร่าง) กรอบแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่แนวใหม่
ด้านการอาชีวศึกษา

(สำหรับหลักสูตรระดับ ปวช. ระดับ ปวส. และการฝึกอบรมวิชาชีพ)

(ฉบับปรับปรุง วันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๒)

(ฉบับได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ สมศ. ครั้งที่ ๕/๒๕๖๒ วันพฤหัสบดีที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๒)

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา
(องค์การมหาชน)

๑. กรอบแนวคิดการประเมินคุณภาพภายนอก

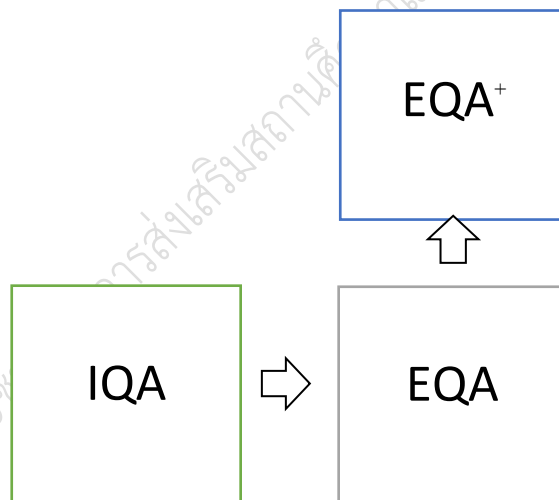
๑.๑ เป้าหมาย

มีมาตรฐานสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ติดตาม และตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงบริบทของสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษา ชาติ และมาตรฐานระดับสากล พร้อมทั้งรายงานผลการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของชาติต่อ รัฐบาลอย่างต่อเนื่องทุกปี เพื่อให้เกิดการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของประเทศ

๑.๒ กรอบแนวคิดหลัก

การกำหนดมาตรฐาน เกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอกมีแนวคิดหลัก ๒ ประการ อันเป็นบทบาท ที่สำคัญของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) คือ

- ๑) การประเมินคุณภาพภายนอกต้องมีความเชื่อมโยงกับระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและ หน่วยงานต้นสังกัดในการปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบให้บรรลุถึงเป้าหมายมาตรฐานที่กำหนดและร่วม รับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาที่เกิดขึ้น (Accountability)
- ๒) การประเมินคุณภาพภายนอกต้องมีความท้าทายและช่วยกระตุ้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เกิดการส่งเสริม การยกระดับคุณภาพของสถานศึกษาสู่สากลตามนโยบายปฏิรูปการศึกษาของรัฐบาล เพื่อการบรรลุ เป้าหมายทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ (Empowerment)

กรอบแนวคิดหลักของการประเมินคุณภาพภายนอก

๒. แนวทางการประเมินคุณภาพภายนอก

๒.๑ แนวทางการประเมินคุณภาพภายนอก

แนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ แบ่งออกเป็น ๓ ประเภท ดังนี้

- ๑) แนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถานศึกษาอื่นที่จัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาในระบบ และระบบทวิภาคี
- ๒) แนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถานศึกษาอื่นที่จัดการฝึกอบรมวิชาชีพ
- ๓) แนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกสถาบันอาชีวศึกษาที่จัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ

การพัฒนารอบแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาอาชีวศึกษา สำนักงานได้ดำเนินงานแบบบูรณาการร่วมกับหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับแบบบูรณาการกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และแนวคิดของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) โดยการประเมินคุณภาพภายนอกเน้นการประเมินผลลัพธ์ตามพันธกิจและมาตรฐานในระดับสถานศึกษา ซึ่งใช้ข้อมูลพื้นฐานร่วมกันกับหน่วยงานต้นสังกัด และสอดคล้องกับการประกันคุณภาพภายใน นอกจากนี้ การประเมินคุณภาพภายนอกอาจพิจารณาประเด็นความเป็นนานาชาติของสถานศึกษา โดยกรอบแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ประกอบด้วย ๓ ด้าน ได้แก่

- ด้านที่ ๑ คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษาที่พึงประสงค์
- ด้านที่ ๒ การจัดการอาชีวศึกษา
- ด้านที่ ๓ การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

คำอธิบายกรอบแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสี่ (พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๓) ด้านการอาชีวศึกษา
 ทั้ง ๓ ด้าน มีดังนี้

ด้าน	คำอธิบายองค์ประกอบ
<p>คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา อาชีวศึกษาที่พึงประสงค์</p>	<p>พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖ ให้การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพต้องเป็นการจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยนำความรู้ในทางทฤษฎีอันเป็นสากลและภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาผู้รับการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในทางปฏิบัติและมีสมรรถนะจนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพโดยอิสระได้ โดยผู้สำเร็จการศึกษาต้องเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม ตามอัตลักษณ์ของสถานศึกษาคุณธรรม มีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการศึกษาวิชาชีพของหลักสูตรในแต่ละระดับและแต่ละสาขาวิชา สาขางาน</p>
<p>การจัดการอาชีวศึกษา</p>	<p>สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแต่ละระดับตามหลักสูตรและระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษาและการประเมินผลการเรียนของแต่ละหลักสูตร ส่งเสริม สนับสนุน และกำกับดูแลให้ครูจัดการเรียนการสอนรายวิชาโดยใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ มีการพัฒนารายวิชา หรือกำหนดรายวิชาใหม่หรือกลุ่มวิชาเพิ่มเติมให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและความต้องการของตลาดแรงงาน และมีการบริหารจัดการศึกษาตามแนวทางสถานศึกษาคุณธรรม และนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด มีการบริหารจัดการทรัพยากรของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการประสานความร่วมมือกับบุคคล ชุมชน สมาคม ชมรม สถานประกอบการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนามาตรฐานการศึกษาทุกระดับ</p>
<p>การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้</p>	<p>สถานศึกษามีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้ทันต่อเทคโนโลยีพร้อมทั้งมีการสร้างนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์ งานวิจัย และร่วมมือกับบุคคล ชุมชน องค์กรต่างๆ เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้</p>

๒.๒ รายละเอียดแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกเฉพาะประเภทสถานศึกษา

ด้านที่ ๑ คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษาที่พึงประสงค์

คำอธิบาย

พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖ ให้การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพต้องเป็นการจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยนำความรู้ในทางทฤษฎีอันเป็นสากลและภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาผู้รับการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในทางปฏิบัติและมีสมรรถนะจนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพโดยอิสระได้ โดยผู้สำเร็จการศึกษาต้องเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม ตามอัตลักษณ์ของสถานศึกษาคุณธรรม มีความรู้ ความสามารถตามมาตรฐานการศึกษาวิชาชีพของหลักสูตรในแต่ละระดับและแต่ละสาขาวิชา สาขางาน

พิจารณาจาก

- ๑.๑ ความรู้
- ๑.๒ ทักษะและการประยุกต์ใช้
- ๑.๓ คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์

แนวทางการพิจารณา : ด้านคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษาที่พึงประสงค์ ในประเด็นดังต่อไปนี้

๑) ความเหมาะสมเป็นไปได้ พิจารณาจากการกำหนดเป้าหมาย/เกณฑ์ในการพิจารณาคุณลักษณะผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษาที่พึงประสงค์ ที่สอดคล้องกับบริบทและสภาพจริงของผู้สำเร็จการศึกษา

๒) ความเชื่อถือได้ พิจารณาจากกระบวนการและผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน กับผลการตรวจสอบจากสภาพจริงหรือหลักฐานเชิงประจักษ์ โดยใช้ข้อมูลหลายแหล่ง ในเชิงตรวจสอบยืนยัน แล้วพิจารณาความสอดคล้องของผลการตัดสิน ว่าสอดคล้องกันมากน้อยเพียงใด อันสะท้อนความเชื่อถือได้ของผลการประเมิน

๓) ประสิทธิภาพ พิจารณาจากผลการพัฒนาสมรรถนะของผู้สำเร็จการศึกษาด้านต่าง ๆ ตามเกณฑ์ของแต่ละระดับชั้น และบริบทของสถานศึกษา โดยผู้เรียนมีพัฒนาการดีขึ้น เมื่อเทียบระหว่างปีการศึกษา หรือสามารถรักษาระดับคุณภาพที่สูงอยู่แล้วให้อยู่ในระดับใกล้เคียงกับปีก่อน รวมถึงการมีนวัตกรรม/เป็นแบบอย่างที่ดี โดยพิจารณาจากแนวคิด วิธีการหรือกิจกรรมที่สร้างสรรค์ใหม่ ๆ สามารถนำมาใช้เพื่อปรับปรุง เปลี่ยนแปลงในการแก้ไขปัญหา หรือพัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะสูงขึ้น เป็นแบบอย่างที่ดีได้

๔) นวัตกรรม (Innovation) หรือ เป็นแบบอย่างที่ดี (Best-Practice)

๔.๑) นวัตกรรม (Innovation) หมายถึง แนวคิดหรือวิธีการที่นำมาใช้ในการปฏิบัติ เพื่อแก้ปัญหา หรือเพื่อการพัฒนา ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางความคิด กระบวนการ หรือองค์กร อย่างเห็นได้ชัด เป็นการพัฒนาต่อยอด เพิ่มมูลค่า มีเป้าหมายในเชิงบวก ซึ่งมีเกณฑ์การพิจารณา คือ มีความสร้างสรรค์ (C – Creative) มีความใหม่ในบริบทนั้น ๆ (N – New) มีคุณค่ามีประโยชน์ (V – Value-Added) และปรับใช้ได้ อย่างเหมาะสม (A – Adaptive)

๔.๒) เป็นแบบอย่างที่ดี (Best-Practice) หมายถึง รูปแบบวิธีปฏิบัติหรือขั้นตอนการปฏิบัติที่ทำให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จ หรือสู่ความเป็นเลิศตามเป้าหมาย เป็นที่ยอมรับในวงวิชาการหรือวิชาชีพ มีหลักฐานของความสำเร็จปรากฏชัดเจน โดยมีการสรุปรูปแบบวิธีปฏิบัติหรือขั้นตอน การปฏิบัติ ตลอดจนความรู้ และประสบการณ์ มีร่องรอยหลักฐานเชิงประจักษ์ เผยแพร่ให้หน่วยงานภายในหรือภายนอกสามารถนำไปใช้ ประโยชน์

วิธีการพิจารณาระดับคุณภาพ

ระดับคุณภาพ	คำอธิบาย
ดีเยี่ยม	สถานศึกษาดำเนินงานตามมาตรฐานด้านคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา อาชีวศึกษาที่พึงประสงค์ได้อย่างเหมาะสม เป็นไปได้ กระบวนการและผลการประเมินคุณภาพมีความเชื่อถือได้ เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ครบถ้วน ผู้เรียนมีพัฒนาการดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง และมีนวัตกรรมหรือเป็นแบบอย่างที่ดีได้
ดีมาก	สถานศึกษาดำเนินงานตามมาตรฐานด้านคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา อาชีวศึกษาที่พึงประสงค์ได้อย่างเหมาะสม เป็นไปได้ กระบวนการและผลการประเมินคุณภาพมีความเชื่อถือได้ เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ครบถ้วน ผู้เรียนมีพัฒนาการดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง
ดี	สถานศึกษาดำเนินงานตามมาตรฐานด้านคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา อาชีวศึกษาที่พึงประสงค์ได้อย่างเหมาะสม เป็นไปได้ กระบวนการและผลการประเมินคุณภาพมีความเชื่อถือได้ เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ครบถ้วน
พอใช้	สถานศึกษาดำเนินงานตามมาตรฐานด้านคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา อาชีวศึกษาที่พึงประสงค์ได้อย่างเหมาะสม เป็นไปได้ กระบวนการและผลการประเมินคุณภาพมีความเชื่อถือได้ ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด แต่ไม่ครบถ้วนในบางประเด็น
ปรับปรุง	สถานศึกษาไม่สามารถดำเนินงานตามมาตรฐานด้านคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษาที่พึงประสงค์ได้ตามเกณฑ์เป็นส่วนใหญ่

ด้านที่ ๒ การจัดการอาชีวศึกษา

คำอธิบาย

สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแต่ละระดับตามหลักสูตรและระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาและการประเมินผลการเรียนของแต่ละหลักสูตร ส่งเสริมสนับสนุน และกำกับดูแล ให้ครูจัดการเรียนการสอนรายวิชาโดยใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างครบถ้วน สมบูรณ์ มีการพัฒนารายวิชา หรือกำหนดรายวิชาใหม่หรือกลุ่มวิชาเพิ่มเติมให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและความต้องการของตลาดแรงงาน และมีการบริหารจัดการศึกษาตามแนวทางสถานศึกษาคุณธรรม และนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด มีการบริหารจัดการทรัพยากรของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการประสานความร่วมมือกับบุคคล ชุมชน สมาคม ชมรม สถานประกอบการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนามาตรฐานการศึกษาทุกระดับ

พิจารณาจาก

- ๒.๑ ด้านหลักสูตรอาชีวศึกษา
- ๒.๒ ด้านการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา
- ๒.๓ ด้านการบริหารจัดการ
- ๒.๔ ด้านการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ

แนวทางพิจารณา : ด้านการจัดการอาชีวศึกษา ในประเด็นดังต่อไปนี้

๑) ความเป็นระบบ พิจารณาจากกระบวนการดำเนินงานของสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ และมีความต่อเนื่องยั่งยืน โดยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีการกำหนดเป้าหมาย การดำเนินงานที่ชัดเจน การกำกับติดตาม ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่อง

๒) ความเชื่อถือได้ พิจารณาจากกระบวนการและผลการประเมินที่สถานศึกษาประเมินตนเองกับผลการตรวจสอบจากสภาพจริงหรือหลักฐานเชิงประจักษ์ โดยใช้ข้อมูลหลายแหล่ง ในเชิงตรวจสอบยืนยัน แล้วพิจารณาความสอดคล้องของผลการตัดสิน ว่าสอดคล้องกันมากน้อยเพียงใด อันสะท้อนความเชื่อถือได้ของผลการประเมิน

๓) ประสิทธิภาพ พิจารณาจากผลของการบริหารและการจัดการอาชีวศึกษาที่ครอบคลุมในด้านการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ การจัดการเรียนรู้สู่การปฏิบัติที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี การระดมทรัพยากรเพื่อจัดการเรียนการสอน การบริการชุมชนและจิตอาสา ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน แหล่งเรียนรู้และศูนย์วิทยบริการ ฯลฯ ตามเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่สถานศึกษากำหนด รวมถึงความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้อง รวมถึงการมีนวัตกรรม/เป็นแบบอย่างที่ดี โดยพิจารณาจาก แนวคิด วิธีการ หรือกิจกรรมที่สร้างสรรค์ใหม่ ๆ สามารถนำมาใช้เพื่อปรับปรุง เปลี่ยนแปลงในการแก้ไขปัญหา หรือพัฒนาด้านการจัดการอาชีวศึกษา ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงกว่าเดิม เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อื่นได้

๔) นวัตกรรม (Innovation) หรือ เป็นแบบอย่างที่ดี (Best-Practice)

๔.๑) นวัตกรรม (Innovation) หมายถึง แนวคิดหรือวิธีการที่นำมาใช้ในการปฏิบัติ เพื่อแก้ปัญหา หรือเพื่อการพัฒนา ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางความคิด กระบวนการ หรือองค์กร อย่างเห็นได้ชัด เป็นการ พัฒนาต่อยอด เพิ่มมูลค่า มีเป้าหมายในเชิงบวก ซึ่งมีเกณฑ์การพิจารณา คือ มีความสร้างสรรค์ (C – Creative) มีความใหม่ในบริบทนั้น ๆ (N – New) มีคุณค่ามีประโยชน์ (V – Value-Added) และปรับใช้ได้ อย่างเหมาะสม (A – Adaptive)

๔.๒) เป็นแบบอย่างที่ดี (Best-Practice) หมายถึง รูปแบบวิธีปฏิบัติหรือขั้นตอนการปฏิบัติที่ทำให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จ หรือสู่ความเป็นเลิศตามเป้าหมาย เป็นที่ยอมรับในวงวิชาการหรือวิชาชีพ มีหลักฐานของความสำเร็จปรากฏชัดเจน โดยมีการสรุปรูปแบบวิธีปฏิบัติหรือขั้นตอน การปฏิบัติ ตลอดจนความรู้ และประสบการณ์ มีร่องรอยหลักฐานเชิงประจักษ์ เผยแพร่ให้หน่วยงานภายในหรือภายนอกสามารถนำไปใช้ ประโยชน์

วิธีการพิจารณาระดับคุณภาพ

ระดับคุณภาพ	คำอธิบาย
ดีเยี่ยม	สถานศึกษาดำเนินงานตามมาตรฐานด้านการจัดการอาชีวศึกษาที่เป็นระบบ ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด กระบวนการและผลการประเมินคุณภาพ มีความเชื่อถือได้ กระบวนการบริหารจัดการมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง มีนวัตกรรมหรือแบบอย่างที่ดีให้กับสถานศึกษาอื่นได้ และส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพผู้เรียน
ดีมาก	สถานศึกษาดำเนินงานตามมาตรฐานด้านการจัดการอาชีวศึกษาที่เป็นระบบ ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด กระบวนการและผลการประเมินคุณภาพ มีความเชื่อถือได้ กระบวนการบริหารจัดการมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง และ ส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพผู้เรียน
ดี	สถานศึกษาดำเนินงานตามมาตรฐานด้านการจัดการอาชีวศึกษาที่เป็นระบบ ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด กระบวนการและผลการประเมินคุณภาพมีความเชื่อถือได้ ส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพผู้เรียน
พอใช้	สถานศึกษาดำเนินงานตามมาตรฐานด้านการจัดการอาชีวศึกษาที่เป็นระบบ ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด กระบวนการและผลการประเมินคุณภาพ มีความเชื่อถือได้ แต่ไม่ครบถ้วนในบางประเด็น
ปรับปรุง	สถานศึกษาไม่สามารถดำเนินงานตามมาตรฐานด้านการจัดการอาชีวศึกษาได้ ตามเกณฑ์เป็นส่วนใหญ่

ด้านที่ ๓ การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

คำอธิบาย

สถานศึกษามีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้ทันต่อเทคโนโลยี พร้อมทั้งมีการสร้างนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์ งานวิจัย และร่วมมือกับบุคคล ชุมชน องค์กรต่างๆ เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

พิจารณาจาก

- ๓.๑ ด้านความร่วมมือในการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้
- ๓.๒ ด้านนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์ งานวิจัย

แนวทางการพิจารณา : ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ในประเด็นดังต่อไปนี้

๑) ความเป็นระบบ พิจารณาจากการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดการเรียนรู้และจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น และชุมชน ตามความสนใจของผู้เรียน โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเนื้อหาสาระและกิจกรรมเสริมหลักสูตร สร้างโอกาสการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนอย่างสร้างสรรค์ บริหารจัดการชั้นเรียน จัดบรรยากาศการเรียนรู้ในชั้นเรียน กำหนดวิธีการและออกแบบเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีการนำผลการประเมินไปใช้ในการให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาตนเอง รวมทั้งครูมีการพัฒนาตนเอง และพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง

๒) ความเชื่อถือได้ พิจารณาจากการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ของครูและผู้บริหารสถานศึกษากับผลการตรวจสอบจากสภาพจริงหรือหลักฐานเชิงประจักษ์ โดยใช้ข้อมูลหลายแหล่ง ในเชิงตรวจสอบยืนยัน แล้วพิจารณาความสอดคล้องของผลการตัดสิน ว่าสอดคล้องกันมากน้อยเพียงใด อันสะท้อนความเชื่อถือได้ของผลการประเมิน

๓) ประสิทธิภาพ พิจารณาจากผลการปฏิบัติงานของครูและผู้บริหารสถานศึกษา ที่ครอบคลุมในการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ การบริหารจัดการชั้นเรียน การพัฒนาตนเองและการพัฒนาวิชาชีพ ตามเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่สถานศึกษากำหนด รวมถึงการมีนวัตกรรม/เป็นแบบอย่างที่ดี โดยพิจารณาจาก แนวคิด วิธีการ หรือกิจกรรมที่สร้างสรรค์ใหม่ ๆ สามารถนำมาใช้เพื่อปรับปรุง เปลี่ยนแปลงในการแก้ไขปัญหา หรือพัฒนาด้านการจัดการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงกว่าเดิม เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อื่นได้

๔) นวัตกรรม (Innovation) หรือ เป็นแบบอย่างที่ดี (Best-Practice)

๔.๑) นวัตกรรม (Innovation) หมายถึง แนวคิดหรือวิธีการที่นำมาใช้ในการปฏิบัติ เพื่อแก้ปัญหา หรือเพื่อการพัฒนา ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางความคิด กระบวนการ หรือองค์กร อย่างเห็นได้ชัด เป็นการพัฒนาต่อยอด เพิ่มมูลค่า มีเป้าหมายในเชิงบวก ซึ่งมีเกณฑ์การพิจารณา คือ มีความสร้างสรรค์ (C – Creative) มีความใหม่ในบริบทนั้น ๆ (N – New) มีคุณค่ามีประโยชน์ (V – Value-Added) และปรับใช้ได้อย่างเหมาะสม (A – Adaptive)

๔.๒) เป็นแบบอย่างที่ดี (Best-Practice) หมายถึง รูปแบบวิธีปฏิบัติหรือขั้นตอนการปฏิบัติที่ทำให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จ หรือสู่ความเป็นเลิศตามเป้าหมาย เป็นที่ยอมรับในวงวิชาการหรือวิชาชีพ มีหลักฐานของความสำเร็จปรากฏชัดเจน โดยมีการสรุปรูปแบบวิธีปฏิบัติหรือขั้นตอน การปฏิบัติ ตลอดจนความรู้ และประสบการณ์ มีร่องรอยหลักฐานเชิงประจักษ์ เผยแพร่ให้หน่วยงานภายในหรือภายนอกสามารถนำไปใช้ประโยชน์

วิธีการพิจารณาระดับคุณภาพ

ระดับคุณภาพ	คำอธิบาย
ดีเยี่ยม	สถานศึกษาดำเนินงานตามมาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่เป็นระบบ ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด กระบวนการและผลการประเมินคุณภาพมีความเชื่อถือได้ กระบวนการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้มีการพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง มีนวัตกรรมหรือแบบอย่างที่ดีให้กับสถานศึกษาอื่นได้ และส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพผู้เรียน
ดีมาก	สถานศึกษาดำเนินงานตามมาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่เป็นระบบ ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด กระบวนการและผลการประเมินคุณภาพมีความเชื่อถือได้ กระบวนการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้มีการพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง และส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพผู้เรียน
ดี	สถานศึกษาดำเนินงานตามมาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่เป็นระบบ ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด กระบวนการและผลการประเมินคุณภาพมีความเชื่อถือได้ ส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพผู้เรียน
พอใช้	สถานศึกษาดำเนินงานตามมาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่เป็นระบบ ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด กระบวนการและผลการประเมินคุณภาพมีความเชื่อถือได้ แต่ไม่ครบถ้วนในบางประเด็น
ปรับปรุง	สถานศึกษาไม่สามารถดำเนินงานตามมาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ได้ตามเกณฑ์เป็นส่วนใหญ่

ใช้ประกอบการประชุมโครงการส่งเสริม

๓. เกณฑ์การพิจารณาระดับท้าทาย

เกณฑ์การพิจารณาระดับคุณภาพ ท้าทาย (Challenging) เป็นเกณฑ์ส่งเสริมเพื่อยกระดับของสถานศึกษา อาชีวศึกษาจากมาตรฐานระดับขั้นพื้นฐานสู่เกณฑ์การพิจารณาระดับท้าทาย ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด กระทรวงศึกษาธิการและรัฐบาล อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้สถานศึกษามีการพัฒนาเพื่อยกระดับมาตรฐานสู่ระดับสากล ทั้งนี้ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน แบ่งออกเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

C ๓ (International Accreditation) สถานศึกษาสามารถดำเนินการพัฒนาคุณภาพและได้รับการรับรองมาตรฐานจากหน่วยงานประเมินคุณภาพด้านการอาชีวศึกษาในระดับสากล ซึ่งหน่วยงานดังกล่าวต้องได้รับการยอมรับทั้งจากหน่วยงานต้นสังกัด และ สมศ. โดยพิจารณาระดับคุณภาพตามที่สถานศึกษาได้รับการรับรองจากหน่วยงานนั้นๆ

ระดับ	ความท้าทาย	คำอธิบาย
C๓	International Accreditation	สถานศึกษาได้รับการรับรองมาตรฐานจากหน่วยงานการประเมินคุณภาพในระดับนานาชาติ เช่น Asia Pacific Accreditation and Certification Commission (APACC) หรือ European Quality Assurance In VET Towards New Eco Skills And Environmentally Sustainable Economy (EQVET-US) ฯลฯ

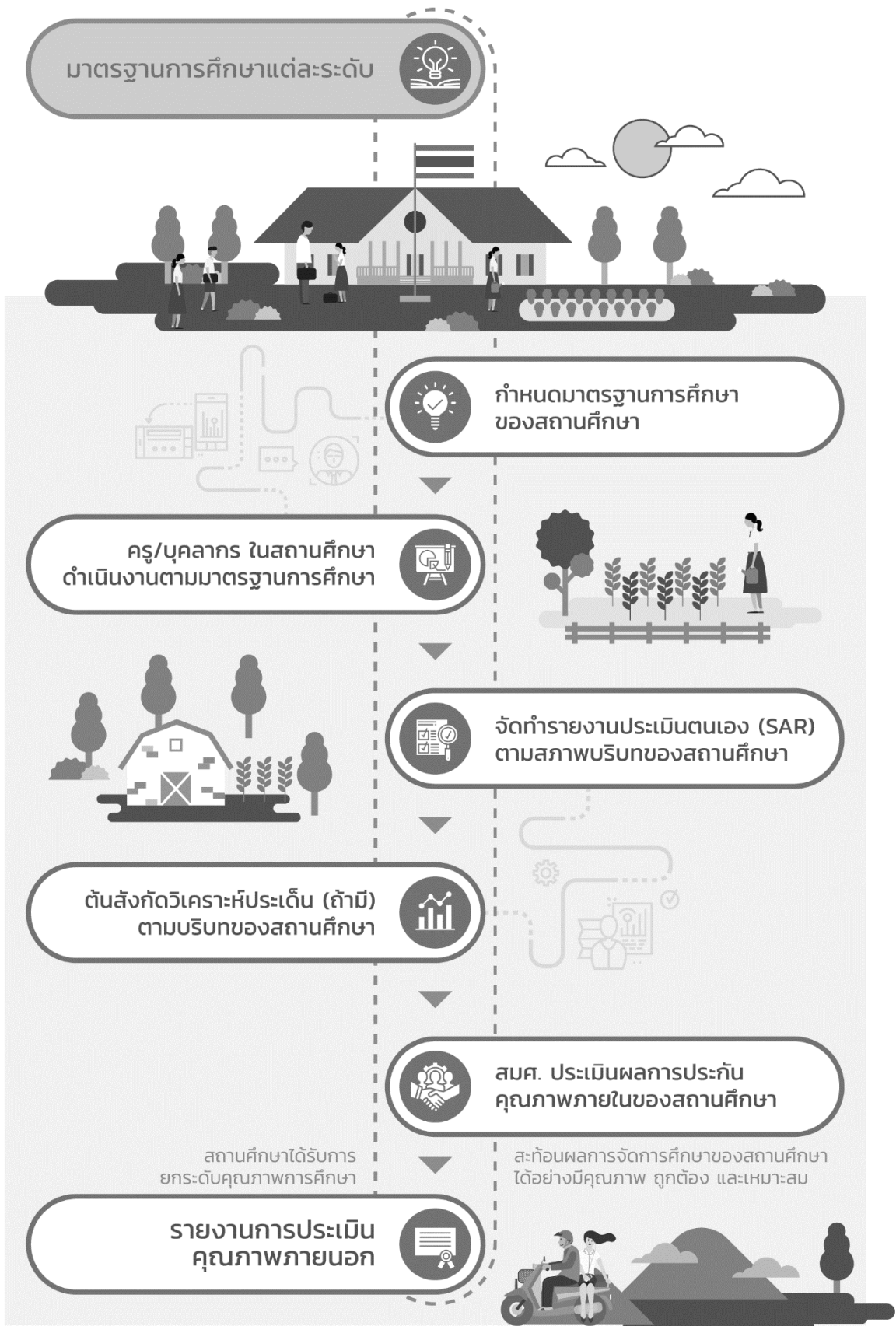
C ๒ (National Aspiration) สถานศึกษาสามารถดำเนินการพัฒนาคุณภาพได้บรรลุเป้าหมายตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา หรือบรรลุเป้าหมายตามแผนยุทธศาสตร์การศึกษาของชาติ เช่น นโยบายประเทศไทย ๔.๐ (New S – curve) ฯลฯ

ระดับ	ความท้าทาย	คำอธิบาย
C๒	National Aspiration	สถานศึกษาสามารถดำเนินการบรรลุเป้าหมายในการปฏิรูปการศึกษา หรือบรรลุเป้าหมายตามแผนยุทธศาสตร์การศึกษาของชาติ เช่น นโยบายประเทศไทย ๔.๐ ฯลฯ

C ๑ (National Needs) สถานศึกษาสามารถดำเนินการได้บรรลุเป้าหมายตามนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดหรือกระทรวงศึกษาธิการ ยกตัวอย่างเช่น นโยบายตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (สถานศึกษาอาชีวศึกษา)

ระดับ	ความท้าทาย	คำอธิบาย
C๑	National Needs	สถานศึกษาดำเนินการตามนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด/กระทรวงศึกษาธิการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถทำงานในสาขาที่สำเร็จการศึกษาหรือประกอบอาชีพอิสระที่ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษาภายใน ๑ ปี หลังจากสำเร็จการศึกษา หรือสถานศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอนในระบบทวิภาคี ฯลฯ

ใช้ประกอบการประชุมโครงการส่งเสริมสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด

แผนผังการดำเนินงานตามกฎกระทรวงฯ การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑